

- 5.40 Pałac Łazienki kuźlewicie otrzymał swoje nazwisko od łazienek istniejących jeszcze za królestwa Mazowickich którzy posiadali tutaj zwierzyniec i rozmaite w koto niego zabudowania, ogrody itp. Król St. Aug. chcąc mieć letnie mieszkanie, dw zwierzyniec zamienił na park i na miejscu dawnych łazienek, zaczął w r. 1767 stawiać pałac, który po wielokrotnych zmianach ukonieczony został w r. 1788 podług planów samego monarchy z pomocą architekta Dominika Merliniego, Antoniego Fontany i Jana Kameterra w r. 1817 nabyty przez spadkobierców przez cesarza Aleksandra I za sumę miliona osiemdziesiąt tysięcy zł., od tego jest własnością...
- jest to budowla w stylu klasycyzmu, czworoboczna z 2 skrzydłami z płaskim dachem na którym pośrodku wznosi się belweder; ozdobiona nad gzymsami kamienną balustradą i posągami przedstawiającymi 4 pany rolni i 4 części świata. Ma 128 stopi długości i składa się z dołu i piętra.
- 5.41 Do pałacu wchodzi się przez otwarty przedsionek o 4 kolumnach przez całą wysokość słupach...
- 5.44 od strony parku kamienny taras i schody na wodę prowadzące przystrojone są posągami 2 łobów wodę z paszczy wypuszczających i 2 kopiami posągów z kamienia wyobrażających starożytnych gladiatorów. Z tego piękny otwiera się widok na staw w okolicy bujnymi otoczony drzewami.
- 5.45. od strony głównego wejścia do pałacu znajduje się obszerny taras z 3 stron wodę i kanatami oblany z resztą parku mostami potoczony, na nim zaś, blisko brzoju, umieszczony jest wodotrysk i kompas.
- Na tarasie tym w porze letniej drzewami cytrynowymi otoczonym, po obu stronach kompasu stoją dwie statuy naturalnej wielkości, przedstawiające jedną syna Merkurego odpychającego salmacy, drugą satyrę podtrzymującego trąsankę.
- Za nimi nad samym brzojem sadzawki znajdują się 2 leżące statue wyobrażające rękę Wistę i rękę Prugu w postaci starca uwiecznionego, trzymającego w prawej ręce róg obfitości i oparte o wotum. Blisko pałacu umieszczone są z jednej strony Fonta podług antyku i Willa Bonghere, wykonany przez de Bruna i Badantka z tambruzem i malym anorkiem przez tegoż. Na koniec 2 wielkie wazy w kształcie starożytnych z marmuru kamaryjskiego ozdobionych kordy i syrakuzami.

3.45. Na stawie od frontu jest wysepka, a na niej, wśród setnych rowali, mających wyobrazić ruiny Palmiry, urządzone scena do przedstawień teatralnych. Na przyległym brzegu, za kanałem półkolistym, wybudowany jest teatr otwarty amfiteatr 1200 do 1500 osób nieścię mogący. Ozdobiony on jest w rzędy 16 posągami siedzących na krzesłach, w naturalnej wielkości, osób przedstawiających uczeni greckich, rzymskich i francuskich, autorów dramatyceńskich danta Rhińskiego.

W różnych stronach parku w sąsiedztwie pałacu rozmieszczone są rozmaite domki i patacyki wybudowane od dawnych czasów, niektóre tylko przerobione, lub nowe. Intencją były dla królewskich lub osób dworu St. August. Przechowują one dotąd swoje pierwotne nawiązania. Myślenie, maty patacyki obok officyn królewskich o parterze i 2 piętra: upodobane niegdys mieszkaniem kr. Józefa Powiat. w polojach tutajnych, na dole, między obramami...

3.45 z drugiej strony pałacu parku, przy ogrodzie botanicznym, maty domek zwany Piatym Dworkiem. Było to pierwotnie mieszkaniem St. August, zanim pałac Łazienki ukończono, później jego siostry. Za rządu pruskiego tu ludność XVIII w czasie krótko letniego pobytu w Warszawie "katom mieszkał."

Parla III był pierwotnie od niepamiętnych czasów... do drugiej poł. XVIII. St. August nabywszy go, zamierzył od r. 1766 na park i ogrodnictwo. z wielkim kosztem podług planu J. Chłystkoma Sclucha, zakomiteto budowniczo ogrodu i botanika. W tym celu wygrabano wtedy wycięto stawy drzewa i zastąpiono je nowymi liściowymi, lub iglastymi, z których klomby i aleje nowe poformowano.

Zrobiono wszelkiego rodzaju przedziwne, nowe stawy i sadzanki, poproszono miejsc i aleje wilgotne, wysięto widoki itd. słowem utworzono nowy park, który dotąd jest ozdobą Warszawy, obejmując w sobie piękności tejże z natury. Pierwotny wazem z pałacem na własność cesarską, park ciągle upiększany doprowadzony został stopniowo do teraźniejszej okazałości, zolanki, gdy przybyły inne klomby, ścieżki, piękne porąki, ozdobne mosty, oranżerie itp. wszystko nacechowane wspaniałym gustem i znajomością meury.

Osobliwoscia zwłania tenaz jest druga oranżeria przy samym końcu parku wystawiona w r. 1870 podług planu P. Krakau, budowniczego Ministerstwo tworu Cesarzkiego. Gmach ten długości step 400 składający się z jednej orodkowej nawy też samy długości mającej a od strony południowej cały oszalony. Liczba potrzebne otynkuje za pomocą wody sprężonej w 2 kolumnach żelaznych, umieszczonych w 2 z nieprzewodnikami od sto. północnej. Woda rozprowadzana jest żelaznymi rurkami nachylo całej nawy.

Rośliny, dla których umyślił całą tę oranżerie wzmiesiono są tak nadzwyczajnie okazałe, że nie podobnego nie ma w Europie, składają się zaś z 103 najszlachetniejszych drzew pomarańczowych olbrzymiej wielkości i niezwykłej grubości w pniach, których między którymi 70 najniższych mają od 400 do 500 lat wieku. Równie osobliwy i może jedyny takiej wielkości i wieku w oranżeryjach, jest egzemplarz drzewa kamforowego (Laurus Comforatu), wysoki magnolie grandiflora, znaczący zbiór owocnych miętów, granatów, cyprysów itd. Znamięty ten zbiór nabyty został ok r. 1853 od Rubei w Trow z Nieborowa za sumę 225.000 Rubli, pochodzący zaś z Dreżna z oranżeryji Zwingerskiej stung. już w XVI w. z olbrzymich drzew tego rodzaju, sład król August II zrobił wybór i ofiarował spowinowaconej rodzinie polskiej od której nabył w r. 1808 król Rubei w TT.

Rośliny, dla których umyślił całą tę oranżerie wzmiesiono są tak nadzwyczajnie okazałe, że nie podobnego nie ma w Europie, składają się zaś z 103 najszlachetniejszych drzew pomarańczowych olbrzymiej wielkości i niezwykłej grubości w pniach, których między którymi 70 najniższych mają od 400 do 500 lat wieku. Równie osobliwy i może jedyny takiej wielkości i wieku w oranżeryjach, jest egzemplarz drzewa kamforowego (Laurus Comforatu), wysoki magnolie grandiflora, znaczący zbiór owocnych miętów, granatów, cyprysów itd. Znamięty ten zbiór nabyty został ok r. 1853 od Rubei w Trow z Nieborowa za sumę 225.000 Rubli, pochodzący zaś z Dreżna z oranżeryji Zwingerskiej stung. już w XVI w. z olbrzymich drzew tego rodzaju, sład król August II zrobił wybór i ofiarował spowinowaconej rodzinie polskiej od której nabył w r. 1808 król Rubei w TT.